

АБОНАМЕНТЪ.

За България | год. 20 л.
6 м. 12 л.
За странство | 40 л.

Единъ брой 20 стот.

Телефонъ № 368.

ДОБРУДЖА

Органъ на Централния Добруджански Народенъ Съвѣтъ

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ

се плаща по споразумение.

Адресъ:

в. „ДОБРУДЖА“ — плоча № 1.
„Черна Джамия“ № 1.Излиза
сряда и събота.

Работенъ не се връщатъ.

РЕЗОЛЮЦИЯ

на Централния Добруджански Народенъ Съвѣтъ.

Централниятъ Добруджански Народенъ Съвѣтъ въ заседанието си на 30 май т. г., следъ като наслуша докладитъ на прѣдставителитъ отъ Тулчанския и Кюстенджанския окръзи върху сегашното положение въ сѣверна Добруджа и върху желанията на нейното население, размѣни мисли върху становищата, заети отъ конференцията на мира по добруджанския въпросъ, разгледа исканията, прѣдъявени по тоя въпросъ отъ България и Ромъния, обсъди всички възможни начини за неговото справедливо разрѣшение при днешнитъ международни политически условия и взе прѣдъ видъ слѣдното:

1. Добруджанскиятъ въпросъ не може да бѣде разрѣшенъ справедливо, ако при неговото разрѣшение се взематъ прѣдъ видъ само българскитъ или ромънскитъ държавни интереси и се прѣнебрѣгатъ желанията и интереситъ на добруджанското население. Той не ще бѣде разрѣшенъ справедливо, ако се остави отново каквато и да е частъ отъ Добруджа подъ владичеството на Ромъния.

2. Населението на сѣверна Добруджа, както и онова на южна Добруджа, прѣзъ сегашната война, съгласно принципа за свободното самоопредѣление на народноститъ, се самоопредѣли, като посочи ясно и категорично политическата сѣдба, която желае за родината си. Чрѣзъ своитъ прѣдставители въ добруджанскитъ народни събори отъ 17 декември 1917 г. и 22 септември 1918 г. то заяви категорично, че при никакви условия то не иска да остане въ прѣдѣлитъ на ромънската държава, защото тя прѣзъ изтеклитъ 40 години наруши задълженията, които чл. 44 отъ Берлинския договоръ ѝ наложилъ и държи всички народности, живущи въ Добруджа, подъ единъ тежъкъ изключителенъ режимъ, който отричае и тѣпчеше най-елементарнитъ имъ граждански, политически, културни и стопански права и свободи.

Въ двата добруджански народни събори населението сѣщо тѣй категорично заяви, че настоятелно иска за своята родина едно управление, при което всички народности ще могатъ да се ползватъ съ пълно политическо и културно равноправие и посочи като такова управлението на демократична България.

3. Днесъ у добруджанското население повторно е затвърдено непоколебимото убѣждение, че ромънската властъ е некадърна да му осигури свободенъ, спокоенъ и сносенъ животъ.

Завърнала се въ Добруджа слѣдъ солунското примирие, тая властъ, вмѣ-

сто да отстрани причинитъ, които въ миналото прѣдизвикваха негодувание и непрѣстанныя протести на добруджанскитъ граждани, отново положи неромънското население на непоносимъ административенъ тероръ, който принуждава отъ седемъ мѣсеци насамъ хиляди добруджански мъже, жени и дѣца да напушатъ роднитъ си огнища и масово да емигриратъ въ чужбина. Ромънскитъ политически кръгове не се свѣнѣятъ да заявяватъ публично, че днесъ първа и най-главна тѣхна задача въ Добруджа е, да обезсилятъ и пропѣдятъ неромънското население и да го замѣстятъ въ най-късо врѣме съ ромънски колонисти. За да постигне тая задача, ромънскиятъ министерски съвѣтъ, въпрѣки всѣко право и справедливостъ, е разпоредилъ да се конфискуватъ имотитъ на всички български и ромънски поданици въ Добруджа, които прѣзъ врѣме на българската и германската окупация сѣ заемали общински или държавни служби, както и имотитъ на всички добруджанци, които бѣгатъ въ чужбина.

Заплашено въ своето съществуване, мнозинството отъ добруджанското население днесъ отново повдига своя гласъ на протестъ противъ ромънското владичество въ Добруджа и настойчиво моли да бѣде освободено отъ него.

4. Добруджанското население е достатъчно подготвено за свободенъ политически животъ. Нему не може да бѣде отречено правото за свободно самоопредѣление. То не може да бѣде приравнявано съ некултурнитъ племена на азиатскитъ и африканскитъ колонии и не бива да бѣде повече третирано като прѣдметъ за размѣна и търговско-политически спекулации, както го третираха на Берлинския конгресъ прѣзъ 1878 г. и на Букурещкитъ конференции прѣзъ 1913 и 1918 год. Подъ турското, както и подъ ромънското владичество, това население води съ високо гражданско съзнание енергична борба за духовната и политическата си независимостъ; съ собствени усилия и сръдства създаде свои училища и черкви и съ упоритъ миренъ трудъ повдигна благосъстоянието и осигури културния напредѣкъ на своята родина.

5. Въпросътъ за бѣдещата политическа сѣдба на сѣверна Добруджа, съгласно желанията на нейното население, може да бѣде разрѣшенъ справедливо и задоволително по два начина: или като се присѣдини тая провинция къмъ България, или като се създаде отъ нея и Дунавската делта автономна държава подъ протектората на лигата на народитъ.

Ако се осмислени послѣдното, ще се отстранятъ всички бѣдещи съперничества за тая областъ между България и Ромъния, ще се осигури на пълно свободата на плаването по долиния Дунавъ, ще се задоволятъ всички народности, живущи въ сѣверна Добруджа, ще се запазятъ стопанскитъ интереси, които Европа има при устията на Дунавъ и ще се създаде една здрава прѣграда срѣщу всички империалистични домогвания, насочени отъ сѣверъ къмъ югъ, които биха нарушили бѣдещия миръ на Балканитъ.

6. Стопанскитъ интереси, въз основа на които Ромъния иска да задържи подъ своя властъ сѣверна Добруджа, могатъ да бѣдатъ напълно запазени, като се обявяватъ градоветъ Кюстенджа и Сулина за свободни градове и се интернационализира пълното долно течение на Дунавъ съ всичкитъ му рѣжави.

Централниятъ Добруджански Съвѣтъ и делегатитъ отъ Тулчанския и Кюстенджанския окръзи, като взеха прѣдъ видъ всичко изложено, единодушно рѣшиха:

1. Протестираатъ противъ ромънския административенъ тероръ въ Добруджа и молятъ Великитъ Сили на Съглашението да възстановятъ правия редъ тамъ.

2. Протестираатъ противъ всѣко рѣшение, което би оставило отново каквато и да е частъ отъ Добруджа подъ владичеството на Ромъния.

3. Молятъ конференцията на мира да разрѣши добруджанския въпросъ, съгласно волята на добруджанското население, изразена въ рѣшенията на Добруджанскитъ Народни Събори отъ 1917 и 1918 г.

4. Ако международни интереси не позволяватъ да се присѣдини цяла Добруджа къмъ България, настояватъ да се създаде отъ сѣверна Добруджа и Дунавската делта автономна държава подъ протектората на лигата на народитъ.

5. Апелиратъ къмъ всички народи, призвани да възвоятъ справедливъ и траенъ миръ въ свѣта, да се застъпятъ прѣдъ конференцията на мира за свободитъ и правата на угнетяваното отъ въкове добруджанско население.

Подпрѣдседателъ: А. Людскановъ.

Гл. Секретаръ: А. Бурлаковъ.

(Слѣватъ подписитъ на членоветъ на Ц. Д. Н. Съвѣтъ на делегатитъ отъ Тулчанския и Кюстенджанския окръзи на прѣдставителитъ на бѣжанцитъ отъ сѣверна Добруджа).

Кошмарътъ на ромънитъ.

Въпросътъ за обезоръжаването на България.

Нашитъ съсѣди, въ това число и ромънитъ, лѣгатъ и ставатъ съ идеята за обезоръжаването на България. Тая идея е станала единъ видъ мания у тѣхъ, което пѣкъ характеризира едно душевно състояние на гузна съвѣстъ.

Съсѣдитъ ни, безъ ние да сме прѣдприели каквото и да било противъ тѣхъ, безъ да сме заговорили дори, сами намиратъ, че „чуждото и на Великденъ се взема“.

Лъжатъ се, обаче, ако мислятъ, че като ни се взема оржията, тѣ ще могатъ спокойно да се радватъ на пляката. Нужно е да се обезоръжи душата на българския народъ, а не неговата рѣка. Защото, когато единъ народъ се счита насилеи и обранъ, той и съ голи рѣци ще се бори противъ грабителитъ си. Чудно е, какъ това не се разбира.

Вмѣсто да погледнатъ нѣщата каквито си сѣж и да работятъ заедно, съ насъ за подготвянето на мира между двата съседни народа, ромънскитъ журналисти се занимаватъ съ доносничество и раздухване на и безъ това много сжествуващитъ умрази. Така „Адеърулъ“ отъ 22 юни пише:

„Извѣстието, което съобщава по отношение обезоръжаването на България, че българскитъ оржия сѣ направени неупотребяеми, има една относителна стойност. Извадени сѣ затворитъ само на оржията, които се намиратъ въ София. Не вѣрваме, обаче, това да сѣ всичкитъ оржия, съ които разполагатъ българитъ. Тия послѣднитъ вѣрватъ, че могатъ да се уповаватъ на симпатитъ на Италия, поради конфликта между нея и Югославия“.

На това писание на „Адеърулъ“, ние дължимъ още една бѣлѣжка, собствено единъ въпросъ: Ако българитъ се уповаватъ на симпатитъ на нѣкоя отъ силитъ, защо имъ сѣ оржията, за които подмята ромънскиятъ вѣстникъ? Сигурно за да правятъ дунанма. Защото, както е вѣрно, че духътъ на нацията побѣждава и най-силнитъ оржия, еднako вѣрно е и това, че нападенето въ тѣлъ не е по характера на българитъ.

Ромънитъ ще подпишатъ, на...

Дѣ имъ стѣга чепика.

Единъ членъ на управителния съвѣтъ на Трансилвания, г. Ст. Попъ, въ едно интервю дадено на в. „Универсулъ“ отъ 22 тогъ, заявилъ, че ония ромънски полители, които сѣ разположени да правятъ отстъпки по въпроса за Банатъ, показватъ едно прѣстѣпно разбиране. Членоветъ на управителния съвѣтъ, избрани въ силата на единъ категориченъ мандатъ, да пазятъ цѣлостта на ромънскитъ аспирации въ извѣстнитъ граници, не ще приематъ да подписатъ мира при други условия. Ако бѣдемъ заставени да подпишемъ, казалъ Попъ, това ще стане подъ натиска на неодолимата сила. Това подписване не би могло да стане отъ едно прѣходно министерство отъ чиновници, защото не би било прието нито отъ Съглашението, нито отъ краля, който не би билъ зачитанъ отъ отговорностъ съ едно непарламентарно правителство.

Министрътъ се показва много несимпатиченъ; ималъ, обаче, една надежда, че Съглашението пакъ ще има нужда отъ Ромъния, която е единствената спокойна страна съ незаезаната полска.

Ромжнo-българското приятелство.

На тенденцията за едно ромжнo-българско приятелство, тенденция подкрепяна от приятелите на Ромжния и България, ромжните отговарят горъ-долу така: „Ако политическият маже в София искрено дирижъ приятелството на Ромжния, тѣ трѣбва да забравятъ създаденото положение слѣдъ 1913 г. Претенциите върху Добруджа водятъ къмъ умраза на двата народа. Ако България има нужда отъ ромжнo-българско приятелство, тя трѣбва да се откаже отъ Добруджа. Слѣдъ мирѣтъ България ще изпадне въ много по-лошо положение, отколкото въ 1913 г. Нужна е голѣма грижа за южните ѝ граници. Миналото е минало и трѣбва да се забрави.“

Въ тая аргументация има само единъ положителенъ елементъ, именно, че ромжните не отхвърлятъ по начало приятелството съ България. Само че, споредъ ромжните, за това приятелство трѣбва да плати само България. Въ момента, обаче, когато ромжните се готвятъ да си отдѣхнатъ на тая мисль, сами чувствуватъ всичката ѝ абсурдностъ и се залавятъ да ни убѣждаватъ съ смѣтки на изпечени търгаши: Българските претенции водятъ къмъ умрази, България изпада въ много по-лошо положение, отколкото бѣше въ 1913 г., а пъкъ южните ѝ и западни граници ще трѣбва да се защищаватъ и пр. и пр.

Ромжните сѣ се заловили да уреждатъ нашите смѣтки, прѣди да сѣ уредили собствените си. Мислятъ ли тѣ, че тѣхните западни и сѣверозападни граници сѣ по-добре защитени отъ ония наши граници, които тѣ посочватъ? Но въпросѣтъ, собствено, не е въ това.

Ние си искаме своето, ето всичко. Да плащаме съ собствените си земи и собствените си сѣнародници приятелството ние не можемъ и нѣмаме право, защото не само свѣтътъ, но и небето ще се възмути противъ насъ.

Защо ромжните не купятъ приятелството на Сърбия съ Банатъ, върху който тѣхните претенции исторически, етнически и географически сѣ много проблематични?

Букурещъ, както изглежда, иска да остане вѣренъ на свѣтата политика отъ 1913 година. Тогава той получи възнаграждение за дѣто ни заби ножъ въ гърба, сега пъкъ иска и онова, което турците наричатъ „дишъ хакъ“.

А ромжните сѣ „сюзници“ на г. Уилсона, който отъ името на великата задокеанска република заяви: „Народите и провинциите не могатъ да служатъ като сръдство за размѣна.“ Ако дѣйствително народите и провинциите не могатъ да служатъ като сръдство за размѣна, какъ могатъ да служатъ като подкупъ за „приятелство“ напримѣръ? И послѣ приятелството купува ли се?

Може би, ромжнскиятъ манталитетъ допуска подобни сдѣлки, може би, за ромжнските политики моралѣтъ въ политиката се намѣрва съ успѣха. Тогасъ нека ромжните си вървятъ по своя пѣтъ и ние ще си вървимъ по нашия. Ние ще чакаме рѣшението на конференцията, отъ която ще искаме да прѣцѣпимъ и нашите, и ромжнските аргументи. Ако конференцията се солидаризира съ търгашия възгледъ на Ромжния, ние ще се подчинимъ. Не безъ протестъ, разбира се. На човѣчеството, на бж-

лещите поколения ние ще завѣщаемъ да ревизиратъ това рѣшение.

Защото, когато „хората гласуватъ единъ законъ съ неправда, Богъ влада въ него правдата и наказва съ него тѣзи, които сѣ го гласували.“ Въ тия думи, казани отъ Викторъ Хюго, — единъ отъ най-великите прѣдставители на Франция, ние виждаме бж-дещето, а въ търгашията смѣтка на ромжните — миналото, което си отива. А ние сме народъ на бж-дещето, господъ ромжните!

М. Бончевъ.

Борбата съ унгарците.

Споредъ свѣдѣнията на ромжнското правителство, положението на чехословашките войски още не било възстановено и въ много мѣста по фронта прѣвъзходствувала унгарската червена гвардия.

Албертъ Тома за ромжнските претенции.

„Андрепаръ“ отъ 23. VI пише, че Албертъ Тома, при посѣщението си, което направилъ въ Ромжния прѣзъ 1917 год., билъ заявилъ въ едно интервю слѣдното:

„Свѣтвамъ Ромжния да прави повече пропаганда за своите искания и аспирации, да изготвя повече върху своите жертви и загуби, и много да не се уповава на тайните съюзни договори,

Още една жертва на ромжнската жестокостъ.

(Изъ „Мувманъ Добрудженъ“).

Никой другъ не познава така добре ромжните, както ние, българите изъ Добруджа. Позната е само на насъ, българите тѣхната злоба и тѣхната рѣшителна цѣль, която прѣслѣдватъ отъ 40 години насамъ за избръблението на всичко българско въ Добруджа. Знаемъ сѣщо така и познати ни сѣ тѣхните варварски сръдства, съ които си служатъ за постигането на тази цѣль. Познати ни сѣ най-послѣ и тѣхните интриги и лѣжки, които произнася всѣкога ромжнската фалшива преса да доказва, че Добруджа слѣдва да се даде на Ромжния, макаръ че Добруджа е населена съ чисти българи, които знаятъ земята на която сѣ родили тѣ и тѣхните дѣди за свое отечество.

Случаятъ е съ моя роденъ братъ Станко Вичо Донеу отъ гр. Тулча, зафасенъ капитанъ отъ 25-и пѣх. полкъ на ромжнската армия, раняванъ на австрийския фронтъ, който слѣдъ завръщането си отъ фронта бива назначенъ началникъ на дивизионенъ пакъ въ Молдова около Панча. Тука българското му произхождение и име призовава злобата и отищението на ромжнския шовинизмъ, изразенъ чрѣзъ „ромжнския благородникъ“ на име Джордже Бестия, който рѣшава да тури рѣжа на живота му и го застрѣлва. Застрѣляне е билъ сръдъ улицата въ врѣме на разходка съ 10-годишното си момче.

О! мили братко, ето че и ти не можешъ да избѣгнешъ ромжнското варварско отмъщение, а остави да плачатъ и ридаятъ всички твои роднини по незнайния ти гробъ така, както прѣди 1911 г. плакаха за по-малкия нашъ 20-годишенъ братъ, който загина пакъ отъ ромжни и отъ сѣща смъртъ.

Ето те най-послѣ при твоя милъ баща, който отъ януари 1917 г. почина спокойно въ хладенъ гробъ на Добруджа. Твоятъ гробъ едва ли ще бжде посѣтенъ отъ старата ти майка и близки роднини, прѣслѣдвани отъ ромжните, защото сѣ българи; едва ли ще се намири кой да сложи вѣнецъ надъ гроба ти. Твоятъ гробъ е обрасналъ въ трѣве и стои отъ всички забравенъ.

Нека гордото съзнание за твоето произхождение, което те постави въ хладната земя, бжде утѣшението за малолѣтното ти дѣте и за всички ни.

Почивай спокойно, мили братко, защото твоята сестра, спасена отъ ромжнското изстѣпление чрѣзъ бѣгство въ свободното ни сѣкло отечество България, не ще остави твоето сираче да бжде гавра на ромжнската жестокостъ и че то, рано или късно, възпитано въ

свободенъ български въздухъ, ще подири смѣтка отъ ненаситните убийци — ромжни.

Миръ на твоя духъ и поклонъ прѣдъ твоя далеченъ гробъ, мили и незабравими братко.

Русе, 18 юни 1919 г.

Василка Донева.

Ромжнските загуби въ войната.

Главната дирекция на статистиката въ Ромжния печата цифрите за ромжнските загуби прѣзъ врѣме на войната.

По отношение на войската тѣзи цифри сѣ извлѣчени отъ списъците на военното министерство, а за цивилното население сѣ изчислени по разликата между нормалната смъртностъ и тази прѣзъ врѣмето на войната (1916—1918 год.).

Загубите изчислени по тая начинъ сѣ:

Мъртви, отъ гражданското население: 254,000 мъже и 195,360 жени, всичко 450,000

Мъртви отъ войската: Офицери и войници паднали на бойното поле — 85,000; умрѣли въ болници и казарми отъ рани и болести — 155,000; умрѣли въ пленъ — 60,000. Всичко 300,000. Инвалиди отъ войната 20,000.

Права или възнаграждение.

Тревогата на ромжните

Свѣдѣнията отъ Парижъ, че конференцията не е наклонна да удовлетвори изцяло ромжнските претенции сѣ прѣдизвикали тревога въ ромжнския печатъ. Тая тревога, обаче, носи характеръ на сръдня за накрънено национално честолюбие. Въ нея отсъствуватъ елементи на национална мъжа, както това се наблюдава въ България напримѣръ. Вѣстниците пишатъ съ енергиченъ тонъ, но въ него не се чувствуваша душата на нацията. Очевидно, че въ случая се касае не за да се задоволятъ законните права на Ромжния, а да ѝ се даде общаното възнаграждение.

Че въ случая ние не прѣувеличаваме, се вижда отъ писаното по въпроса отъ „Диминаца“ отъ 20 юни т. г.: Съюзниците нѣма да наложатъ на Ромжния условията си съ сила, а ще ги промѣнятъ. Затова, обаче, трѣбва ловкостъ: да се състави национално правителство, начело съ трансилванеца Ману, който да направи избори съ референдумъ за условията. Рѣшението на народа да бжде възложено на една нова мисия въ конференцията, начело на Таке Йонеску. Или ще се успѣе, или ако не, да се приложи едно пасивно съпротивление докато склонятъ съюзниците.

Поведението на съюзниците се обяснява съ това, че Ромжния двѣ години употреби въ пазарлъци съ Съглашението и послѣ да не се забравя голѣмото разочарование причинено на съюзниците ни отъ безпобедното наше крушение, което падна така свѣткавично върху тѣхъ. Това всичко се струпа върху Братияну. Вѣстникѣтъ намира, че Таке Йонеску е човѣка, който може да спаси положението.

Тѣ си сѣ лика-прилика.

Ромжнските вѣстници помѣстватъ множество свѣдѣния за лошото отношение на сърбитѣ спрямо ромжнското население въ Банатъ. Така въ едно село били арестувани 21 първенци, начело съ свещеника, само защото говорили съ вѣстовоя на единъ ромжнски офицеръ за свръзка.

Въ Добруджа, ако български селани биха направили подобно прѣстѣпление, то биха ги отвели въ Галацъ прѣдъ военния сѣдъ за заговоръ противъ държавата и биха ги съсипали отъ бой.

Кражбите въ Ромжния.

Липсватъ милиони.

Споредъ ромжнските вѣстници, осѣвнъ голѣмата кражба на стойностъ около 40 милиона лева въ Браила, открити били сѣщо и други злоупотребления за повече отъ 200 милиона лева.

Това е стойността на голѣми складове съ храни, лѣкарства, машини, машинни части и пр., изоставени отъ германците, както и 270 шлепове натоварени съ разни рещи, храни и пр., които сѣ били злоупотребени отъ частни лица.

Въ Галацъ билъ откритъ единъ вагонъ съ 120 милиона лева банкноти отъ банка „Национала“, на които липсвала серията и нѣкои подписи. Отъ тия банкноти липсвали около 5—6 милиона лева. Банкнотите пристигнали отъ Парижъ съ параходѣ и били натоварени въ вагонъ, но вагона бжде загубенъ и едва сега откритъ.

Храните въ Добруджа.

Реколтата подъ възбрана.

Съ единъ указъ-законъ, обнародванъ въ „Държавенъ Вѣстникъ“, ромжнското правителство обявява за неразполагаема, поставена подъ възбрана всичката нова реколта отъ жито, ечемикъ, ръжъ, овесъ и кукурузъ. Понеже за сега мърките, които законѣтъ прѣдвизжда, слѣдва да се приложатъ и въ Добруджа, сѣверна и южна, даваме нѣкои подробности отъ тая законъ.

Подъ възбрана сѣ всичките храни, както отъ прѣдстоящата реколта, така и останалите отъ прѣдшните години.

Подъ контролата на областните агрономи и на управителите на селските сдружавания, произведеното количество храни ще се установява отъ разните механици на вършачки или отъ други лица, посочени отъ окръжните земеделски свѣтници. За тая цѣль всички механици се мобилизиратъ и се даватъ въ разпореждането на свѣтниците. Протоколѣтъ съставенъ отъ механика се подписва и отъ собственика-земеделецъ. Тамъ, гдѣто се върше съ коне или другояче, работата на механика ще ѝ извършва общинскиятъ секретаръ и жандарина, т. е. тѣ опрѣдѣлятъ колко е произведено.

По една комисиия за прѣхраната на всѣки окръгъ, състояща се отъ окръженъ управителъ, земеделскиятъ свѣтникъ, кметѣтъ на окръжния градъ, контролорѣтъ на селските популярни банки и гарнизонниятъ комендантъ, опрѣдѣлятъ до 15 юли количеството, което е потребно за прѣхрана на населението и добитѣка отъ окръга, като смѣтатъ, че гражданите съ хранятъ съ жито, а селяните съ кукурузъ. Ще се прѣсѣмта по 750 грама кукурузъ или 400 гр. жито на день, безъ разлика на възраст.

Ще се спадне и количеството, което е необходимо за засѣване, а всичко останало веднага ще се прѣнесе въ магазините на гарите или пристанищата. Прѣдначеното за посѣвъ и храна остава у производителите, които не могатъ да го прѣнасятъ безъ разрѣшение.

При изземването ще се заплаща по опрѣдѣлените цѣни.

Всѣкакви продажби или прѣхвърляния, които биха имали за цѣль да забиколятъ закона, се считатъ недѣйствителни по право.

Нарушителите на разпорежданията на закона се наказватъ съ глоба равна на стойността на стоката, съ която е извършено нарушение и съ затворъ отъ 6 мѣсеца до една година.

Размѣрътъ на ромжнските рушвети въ Балчикъ.

Четемъ въ в. „Dagbladet“ отъ 23 того, че на ромжнските чиновници отъ Балчикъ още не били изплатени заплатите отъ февруари до сега. Нѣкои чиновници се обърнали къмъ вѣстникѣтъ съ молба да се застъпятъ за тѣхъ.

При известната днесъ обща скъпостъ, когато и най-голѣмата чиновническа заплата не е достатѣчна, ромжнскиятъ чиновници едва смогватъ да свържатъ двата края.

Който ще пожелае единъ день да установява, на каква сума възлизатъ рушветите на чиновничеството въ южна Добруджа прѣзъ врѣмето на ромжнскиятъ режимъ, ще има поне съ какво да установи минимума — въ Балчикъ той се равнява най-малко на мѣсечната заплата или на необходимото за подържането на едно чиновническо сѣмейство.

Положението.

Завръщането на Таке Ионеску в Букурещ предизвика голямо движение въ ромжнските политически кръгове.

Според съобщения от Ромжния, клубът на консервативните-такисти е станал център на политически интриги, а самият Таке Ионеску е бил приет на ауденция от краля.

Очевидно, в лицето на Таке Ионеску ромжните виждат бъдещият премиер на своята държава и затова, за нас, сж особено важни неговите възгледи по въпросите интересували България и Ромжния.

В едно интервю, дадено на ромжнските журналисти, утвърдителят човък на Ромжния заявил, между другото, че българите ще подпишат мира, както и да бъде той, незабавно.

Без съмнения, българите нямат сили и средства да се борят против цял свят, но въпроса не е въ това. Ако поради обстоятелство, че конференцията само тук-там иска да понамаля ромжнските апетити един от организмите на г. Ионеску „Л'Ориант“ счел за нужно да заяви, че в Париж не може да има окончателно решение без пледоарии и без заинтересованите да имат предварително възможността да представят своите претенции; ако ромжнският официоз „Винторул“ има смелостта да пише, че „малките народи сж считани като компенсация за амбициите и господстването на други“ и че „решенията на конференцията сж оловени формули, които цялът заробането на Ромжния“, последната смът ли да се противопостави на конференцията?

Ние ще подпишем, както ще подпишат и ромжните, но ако ние и ромжните останем един срещу други с смътки въ ржц, бъдещето величие на Ромжния ще струва толкова, колкото унижена и откърбена България.

Днес въроятнo ще се подпише мирът с Германия, но дали днес ще се подпише бъдещето спокойствие на Европа, въ това по-голямата част от европейската преса се съмнява.

От отговора, който г. Клемансо е отправил до турската делегация, се разбира, че сждбата на Турция нма да бъде много облекчена, както изглеждаше до сега. Може би, турците ще продължават да владят Цариград, но Турция ще бъде поставена под контрола и разчленена.

Наредби за новата реколта въ Добруджа.

Посочихме на друго място мърките, които сж взети въ Ромжния относително новата реколта и които могат да бъдат приложени и въ Добруджа, ако нейната сждба не се разрши по-скоро съгласно очакванията и желанията на населението. И най-малкото познаване на ромжнската практика по отношение на „етническите меншества“ ще посочи, какво означава прилагането на тѣзи мърки въ Добруджа и особено въ Добричко и Силистренско.

Подобни на сегашните мърки бѣха взети въ 1915 и 1916 години и всрѣд населението на Добруджа е още живъ спомена на злоупотрѣблението, които се извършиха тогава.

Ромжния е земеделска и отчасти скотовъдска страна. Но създството сж воюваща Австрия бѣше направило, што много храни и голяма част от добитъка на Влашко и Молдова да се прѣхвърли по контрабанден начинъ прѣзъ Карпатите, така што прѣхраната на цѣли окрѣзи бѣше се затруднила. Тогава едни наредби подобни на сегашните разрѣшиха положението и доставиха на контрабандистите, между които се намираха и високопоставени лица, новъ материалъ за спекула и обогатяване. Нареди се реквизирането на храни, добитък, сирене, кашкавалъ и всѣкакви други съществни продукти за прѣхрана на населението отъ лишението окрѣзи. Законътъ се приложи едва ли не само въ Добруджа. Но за всѣки случай, на-

чина, по който се приложи въ Добруджа, си остава уникумъ*).

Цѣнитѣ, при все че бѣха нормирани, бѣха произволни и недостатъчни. Имаше при това толкова шикани, формалности и злоупотрѣблениа, што голяма част отъ цѣната се пѣлѣше по пжтища и по рушвети. А нека не забравимъ, че тогавашната атмосфера и тогавашните отношения между ромжнските власти и населението бѣха сравнително по-мекки, тъй като не се прѣдвждаше още тъй близка война.

Сегашните наредби слѣдва да се прилагатъ при една нагорещена атмосфера, когато всѣко насилие и неправда срѣмъ инородно население, особено срѣмъ българи, се счита въ Ромжния за доблѣсть. При това, всичките агенти и агентчета на властѣта гледатъ на своето стоене въ Добруджа като на едно срѣство за бързо обогатяване. Наредбите пѣкъ даватъ най-широко и почти неограничено право на вмѣшателство по въпроса за установяване на количеството, което слѣдва да се изведе по нормираната цѣна и това широко право го иматъ най-некултурни и лакоми елементи, хора отъ колъ и отъ вѣже, каквито сж прочутите жандарми и нотари. Изземването слѣдва да се извърши извършено бърже, съ колатъ и добитъка на населението, до най-близките пристанища и гари, а изплащането ще става по цѣната 25 левъ за 100 кгр. за житото, франко магазинъ въ гара или пристанище.

Ние се ужасяваме, когато мислимъ за онова, което ще стане, особено въ южна Добруджа, при прилагането на тия наредби.

Нормираната цѣна при днешните скѣпи наднищи, при общото засѣпване на всичко друго, е много малка. Но, като димаме прѣдъ видъ, че тя се разбира франко гара или франко пристанище, тогава ще видимъ, че тѣя цѣна е просто смѣшна. Нормираната цѣна въ 1915 и 1916 за английския синдикатъ бѣше 31 левъ, при съвсѣмъ друга обстановка и друга стойностъ на житото и на производството. Тогава единъ човалъ струваше 1—1½, единъ килограмъ манила 1—1.20 лева, всички, машини и сѣчѣва, както и работническия трудъ струваха поне пет пжти по-малко отколкото сега. А при това, тогава се прѣдаваха храните на частни консорциуми, така че злоупотрѣблението бѣха по-рѣдки. Сега всичко това е сложено по-неблагоприятно за производителъ и въ замѣна, цѣната за храните е намалена. Ше има мѣстности, по-отдалечени отъ желѣзния пжтъ, гдѣто само прѣвода ще погълне всичката нормирана цѣна отъ 25 левъ. Знае се, че сега се заплаща за прѣвозъ на сто килограма по шосето отъ Добричъ до Балчикъ не по-малко отъ 10—15—20 лева, при едно разстояние отъ 37 км. По черния пжтъ, както и при по-голямо разстояние, стойността на прѣвоза ще бъде и надъ 25 левъ. А какво би било положението, когато въ кално или лѣждовито време жандарините ще издаде заповѣдъ да се потегли съ храна за гарата? Съ какви рушвети хората ще трѣбва да изкупватъ благоволенieto на ненаситните жандарми?

Ромжния иска да направи отъ Добруджа своя житница, но тѣя честъ ще се изкупи съ големи страдания и съ големи материални загуби, съ големи морални унижения за мѣстното население.

Наредбите за храните, ако би да се приложатъ въ Добруджа, и особено въ Южна Добруджа, ще бъдатъ едно ужасно срѣство за експлоатация и логисничество надъ населението, оставено като черна рая въ ржцѣт на администрация и жандармерия, рая, която нма кой да опжти, кой да освѣтли, кой да защити противъ алчностъ и неправди.

Д-ръ И. Ст. К.

*) Вижъ за подробности анкетата на г. П. Габѣ — „Ромжния въ Добруджа“, глава X; София, 1917.

Страгата на Хюбшъ.

Мазолътъ на единъ старши подофицеръ.

Единъ еврейни, нѣкой си Фридманъ, търговецъ отъ Букурещъ, въ бързината си, настѣпалъ мазола на единъ старши подофицеръ въ букурещката гара Филаретъ. Човѣкътъ се извинилъ, но

понеже сержантътъ счелъ това за недотатъчно, арестува виновника въ караулното помѣщение, бие го „дивашки“, държи го гладенъ 24 часа и послѣ подъ стража го изпраща въ команданството, гдѣто го задържатъ петъ дена, и отъ тамъ е прѣратенъ въ военния затворъ и забравенъ. Въ това време не му давали възможностъ да се сношава съ нѣкого и да прѣдизвести своето сѣмейство. Вѣстникъ „Избѣда“, като съобщава това, чуди се, какъ е възможно такова наказание за „докосването по невнимание до свещениа и неприкосновенъ мазолъ на единъ старши“.

„Избѣда“ забравя, че е въ „страната на Хюбшъ и че прѣстѣпникътъ е еврейни.“

Една забравена история.

Китайското правителство поискало отъ ромжнското да му изпрати плана на Дунавския мостъ отъ Черна-вода, за да му послужи като образецъ. Това изпълва съ радостъ и гордостъ ромжнските вѣстници до толкова, че забравятъ да отбѣлжатъ, какво тия планове могатъ да се намѣрятъ и у оня френски инженеръ, когото строителитъ на моста изиграха на врѣмето, като му отнеха плановѣт.

Какъ ромжните увѣщаватъ италианците да напуснатъ Добруджа.

„Ендепандансъ Руменъ“, за да убѣди италианската войска да се оттегли отъ южна Добруджа, настоява, че между Италия и Ромжния сжществували много общи и само общи интереси и че нищо не ги дѣли. Той моли Италия да съдѣйствува за консолидирането на Ромжния, за да стане тѣ една упора на дѣйствиата противъ анархията.

Какво ли си мислятъ италианците, които чуватъ тия увѣщания и които знаятъ, че съ хубави и хитри думи ромжните искатъ да оправдаятъ и постигнатъ своето намѣрение — да се вмѣкчатъ въ южна Добруджа за да изсмучатъ безконтролно всичката нейна кръвъ.

Писмо до редакцията.

До редакцията в. „Добруджа“.

Уваж. Г-нъ Редакторе,

Моля, дайте гласностъ на слѣдното: Ромжнскиятъ учителъ въ с. Кара-Омуръ, Силистренско, Радю Станеску е отворилъ вечерни училищни курсове за ученици отъ 14 до 20 г. Съгласно нареждането на учителя, оня, които не се явяватъ вечерно време, биватъ веднага глобявани по 100 лева. Станчо Михаловъ, който билъ на работа и не се явилъ на курса и нѣмалъ възможностъ да плати 100 л. глоба, взели му новия поясъ и го продали за глобата.

Почти по всички села сж приготвили учителитъ списъци на учениците, които сж отсъствували по болезни и др. причини поставяли, имъ по 100 л. глоба, а оня, които се отказали да посѣщаватъ ромжн. училища, сж глобени съ по 150—200 левъ глоба. Списъците се прѣдаватъ на бирниците, за да събиратъ глобите.

Нѣкои държавни бирници и нотари напечатали въ печатницата на Ермяновъ въ Силистра фалшиви бирнически коцани и квитанции, за да събиратъ данъци отъ населението за себе си скритомъ отъ държавата; значи сега населението ще плаща двойни данци.

Ромжнската полиция раздава избирателните карти на населението по слѣдния начинъ: до 40-год. възраст на избирателъ даватъ по 1 избир. карта, а отъ 40 год. на горѣ по 2 избир. карти, съ прѣдупрѣжение, че който изгуби избирателната си карта, или не се яви на изборуия денъ, ще бъде осжденъ на 5 год. затворъ и 3000 левъ глоба, който пѣкъ откаже да получи картата си, налага му се сжщото наказание. Всички българи избиратели даже се прѣдупрѣжаватъ да не се казватъ по никакъвъ начинъ че сж българи, а да се казватъ, че сж чисти ромжници; който откаже това, ще бъде изгоненъ отъ Добруджа заедно съ сѣмейството си и

имота му ще бъде конфискуванъ отъ държавата.

Данѣкоплатците, които нѣматъ срѣдства да си платятъ данѣка или пѣкъ нѣматъ ромжнски левъ, събира имъ се всичкиа добитък. Събранъ е добитъка въ с. с. Рахманъ-Антикаръ и Усулкьой и е съобщено, че който въ 7 дни не внесе данѣка си, добитъка му ще се продава.

Нотарътъ въ с. Кюсе-Анти, подъ прѣдлогъ, че Коста Станевъ и синъ му Цоню Костовъ му откраднали овцѣт, е заловилъ послѣдните и ги е изезавалъ до смъртъ. Искалъ е да кажатъ кѣдъ се намиратъ овцѣтъ му. Населението не могло да прѣтърпи това звѣрско изезаване, явилъ се вкупомъ прѣдъ секцията за да моли освобождението на поменатите лица, но вмѣсто да ги освободятъ, жандармитъ започнали да прѣслѣдватъ и арестувагъ и другото население съ бой и стрѣлба. По тѣя случай на 20 того се завързва формално сражение между населението и жандармерията, въ резултатъ на което пада убитъ прѣводителътъ на ромжнските власти и шпионинътъ Асанъ Арифовъ. Нараненъ е шефътъ и двама жандарми. Слѣдъ това населението се разбѣгва изъ горите, прѣслѣдвано отъ 60 души, водени отъ единъ жандармийски майоръ. Прѣдполага се да има убити селени изъ горите.

Г-в.

Дѣ другадѣ става това?

Трагедията на добруджанското население.

Пишатъ ни отъ Кеменларъ: Ренегатътъ Калю Ив. Шапкаджиевъ, ромжнски старши кантонеръ, съобщава на ромжн. администрация, че 7 души видни селени отъ с. Царъ-Асѣново, Силистренска околия, между които е и дѣдо Димо Андрѣвъ, 70-годишенъ, убили трима ромжнски войници прѣзъ септември 1916 г. при отстъплението на ромжнската армия. Шапкаджиевъ показалъ и гробоветъ на убитите. Шефътъ, безъ да провери донесението, взема 10 души жандарми, залавя посочените нещастни селени и вързани ги откарва при указаните му гробове. Тукъ селяните били отвързани и поставени съ бой да изровятъ костите, които били поставени въ 3 човала. Слѣдъ това селяните били принудени да влѣзатъ въ гробоветъ на умрѣлите и шефътъ ги прѣдупрѣждава, че ако не признаятъ, какво тѣ сж извършили убийството, ще бъдатъ живи заровени. Ужасените нещастници, прѣдъ страха отъ такава ужасна смъртъ, били принудени да се самопризнаятъ като автори на убийството. Дѣтѣ ржцъ на Димо Андрѣвъ били строшени и слѣдъ това обвиняемиятъ, заедно съ чувалитѣ, въ които били поставени костите, били откарани за Акадѣнларъ съ бой. Очевидецъ разправя, че Димо Андрѣвъ, слѣдъ като втрѣвлъ единъ километъръ, падналъ въ несвѣсъ и едва ли ще оживѣе до Акадѣнларъ. За по-натѣйшната сждба на тия хора нищо не се знае. Царъ-асеновци по този случай сж подложени на ужасна инквизиция.

На 23 того се явили въ България Исмаилъ Исуфовъ, Кадиръ Салиевъ, Али Мехмедовъ и Мехмедъ х. Мурадъ отъ с. Декеранъ, които заявили, че сж грозно изезавани подъ прѣдлогъ, че сж убили 5 ромжнски войника. Противъ тѣхъ донесълъ х. Алилъ х. Исмаиловъ. Тѣ се спасили съ бѣгство отъ затвора на секцията.

Б. Р. Ако обвиняемите сж дѣйствиелно убийци, защо не сж прѣддени на слѣдственитѣ власти, а се изезаватъ по такъвъ звѣрски начинъ? Дѣ ще му излѣзе края, ако и добруджанци възприематъ системата на отплата? Правятъ ли си смѣтката въ Букурещъ, като сж оставили Добруджа въ ржцѣт на побѣдителъ шефове?

Le Mouvement Dobroudjaïen

Bulletin de l'Organisation Dobroudjaïen en Bulgarie
Paraît le 1er, le 10 et le 20 de chaque mois
Redaction et Administration place „Tchernia D'Amila“
Téléphone N° 368
Abonnements: Bulgarie: 6 mois 9 frs., un an 18 frs.
Etranger: 6 mois 10 frs., un an 20 frs.
Намира се за продажъ при всички вѣстникарски агенции въ Царството. Въ София за продажъ при вѣстникарските будни.
Единъ брой 50 ст.
Приматъ се абонати прѣзъ Администрацията, площадъ „Черна Джамия“ 5—София.

ХРОНИКА

„Адевърул“ съобщава, че издаваният в Париж ромжиски вестник „La Roumanie“, орган на г. Таке Ионеску, е прѣстанал да излиза там, и е бил наново прѣмѣстенъ въ Букурещъ, гдѣто вече се заврѣщатъ неговитѣ редактори и издатели, г-да Хонигманъ, Фагуре, П. Браташану и неговиятъ патронъ, г. Таке Ионеску.

„La Roumanie“ бѣше прѣзъ всичкото врѣме на своето издаване въ Парижъ органъ за пропаганда на ромжиската кауза. Въ него сж казани много несправедливи и пристрастни думи противъ насъ.

Генералъ Фериго пристигналъ въ Букурещъ като италиански воененъ аташе въ Ромжния.

Професоръ Стере, бившъ директоръ на „Лумина“, освободенъ отъ затвора, заминавалъ за странство.

Петнистиятъ тифъ въ Букурещъ започналъ наново силно да върлува. Констатирани сж 439 нови случая.

Мобилизирани набори. Ромжиският вестникъ съобщава, че наборитѣ 1910 и 1911 год. отъ 34 кюстенджиски пѣхотенъ полкъ сж били мобилизирани и се поканватъ да се явятъ въ допълнящата дружина на полка въ Кюстенджа.

Нови мѣрки за обезлюдване и ограбване на Добруджа. Съобщаватъ отъ Тутраканъ, че ромжиският вѣстникъ въстановено старото положение и събиратъ данъци за четири години. Вслѣдствие постѣпките на италианския командантъ, ще плащатъ само тѣзи, които не сж плащали на България по-рано. Всички лица, записани по-рано въ ромжискитѣ наборни списъци, ще се свикатъ войници. Съгласно едно телеграфическо нареждане отъ Букурещъ, ще се конфискуватъ имотитѣ на провинилитѣ се прѣзъ войната и на бѣжанцитѣ отъ цѣла Добруджа. Усилени постѣпки се правятъ за изгонване учителитѣ и за докарване на ромжиска войска. На много мѣста ставатъ сблъсквания и убийства. Ромжиският се готвятъ да реквизируютъ вълната.

Поручикъ Явашевъ Иванъ, подпрѣседателъ на разгредската окол. реквизиционна комисия, въ нетрѣзвено състояние и въ присѣтствието на окол. началникъ К. Симеоновъ, кметътъ, п. кметътъ и секр.-бирника на с. Хърсово, е оскарбилъ безъ причина емигрантитѣ отъ Добруджа.

Ние обръщаме вниманието на г. военния министъръ да разслѣдва тая случая.

Добруджанско движение. Получи се въ редакцията ни 18 книга отъ списанието „Le Mouvement Dobroudjaie“, съ слѣдното съдържание:

1) Добруджа и ромжиският учени; 2) Новитѣ ромжиски методи отъ Т. 3) Въ кървава Добруджа, съ клише отъ Т. Нейковъ; 4) Декларацията на Али Ходжа отъ гр. Махмудия; 5) Какъ ромжиският запазватъ училищната и черковна автономия на българитѣ въ Добруджа, отъ Р. Х. Будине; 6) До команданта на английскитѣ окупационни войски въ Балчикъ; 7) При все това българския духъ е непоколебимъ, съ клише — писмо отъ Бабадагъ; 8) Прѣвзходството на българския елементъ въ Добруджа още прѣзъ 1878 год.; 9) Положението въ Добруджа прѣзъ 1879 г.; 10) Членъ 62 отъ Берлинския договоръ и правата на българитѣ въ Добруджа; 11) Новини отъ Добруджа и други. Горещо прѣпорѣчваме на нашитѣ четци това вѣщо списвано списание. Броя отъ 12 страници струва 50 стотинки. Намира се за продажъ при вѣстникарскитѣ будки въ София и при всички вѣстникарски агенции въ Царството.

ПОСЛѢДНИ НОВИНИ.

(Съобщения на Б. Т. Агенция).

Пристигането на германската делегация въ Парижъ.

Лионъ, 27 юни. (Радиотелеграма). В „Танъ“ съобщава, че церемонията въ „Галерията на Огледалата“ е опрѣдѣлена да стане въ сжбота 3 ч. слѣдъ обѣдъ. Двамата германски пълномощници, които ще подписатъ мира, г.г. Херманъ Мюлеръ и Белъ (?) минали въ петъкъ сутринта 9 ч. 45 м. прѣзъ Кьолнската гара на пътъ за Версайлъ. Тамъ поручикъ Буржоа се качилъ на трена, който ще докара германскитѣ пълномощници въ Парижъ утрѣ сутринта, въ 7 часа.

Италия ще бжде прѣдставявана на утрѣшната церемония отъ баронъ Сонино, маркизъ Имперали и г. Креспи, които ще подписатъ договора отъ името на Италия. Новата италианска делегация начело съ г. Титони ще пристигне въ Парижъ въ недѣля сутринта.

Подготвяне договора съ България и Турция.

Лионъ, 27 юни. В „Танъ“ съобщава, че съ подписването на договора съ Германия работитѣ на конференцията не ще бждатъ прѣкъснати, макаръ че г. Уйлсонъ ще напусне Парижъ още сжщата вечеръ, а Лойдъ Джорджъ ще се завърне въ Лондонъ въ недѣля прѣзъ деня. Тѣ ще делегиратъ пълномощията си на единъ отъ членоветѣ на тѣхнитѣ делегации. Държавниятъ секретаръ за външнитѣ работи г. Балфуръ ще замѣства г. Лойдъ Джорджъ прѣзъ цѣлото врѣме на неговото отсъствие, а държавниятъ секретаръ Лансингъ, ще замѣства прѣдседателя Уйлсонъ.

Прѣдвиджа се, че конференцията ще поднови още въ понеделникъ проучването на договора съ Австрия. Въ сжщото врѣме тя ще подготви договора съ България и Турция. Вѣроятно отсъствието на двамата шефове не ще попрѣчи на конференцията да разгледа и други въпроси, останали висящи, особено колониалнитѣ въпроси, които Съвѣтъ на четиримата не можа да разгледа тия дни.

Австрийска нота до конференцията.

Лионъ, 27 юни. Австрийскиятъ държавенъ канцелеръ г. Ренеръ връчи на конференцията една нота, въ която казва, че прѣди да може да се произнесе по сложнитѣ клаузи и економическитѣ и финансови условия съдържащи се въ договора за мира, делегацията на нѣмската Австрия трѣбва да обърне вниманието на конференцията върху въпроса за ликвидацията на имотитѣ, които оставатъ въ територията на новообразуванитѣ държави и принадлежатъ на австрийски поданици.

Уйлсонъ си заминава.

Лионъ, 27 юни. Прѣдседателътъ на Съединенитѣ Щати и г-жа Уйлсонъ ще напуснатъ Парижъ въ сжбота вечерта, 9 ч. и 45 м. Тѣ ще трѣгнатъ съ специаленъ влакъ отъ гарата на нивалитѣ за Брестъ, гдѣто ще се качатъ на парахода... (Краятъ липсва).

Клемансо за сждбата на Турция.

Лионъ, 27 юни. (Радиотелеграма). Прѣдседателътъ на конференцията за мира г. Клемансо изпрати на прѣдседателя на турската делегация Дамадъ Феридъ паша едно писмо, съ което отговаря на турския меморандумъ връченъ на 17 юни. Слѣдъ като припомня, че въ самия турски меморандумъ се признава, какво Турция не е имала никакво основание да влиза въ конфликтъ съ силитѣ отъ Съглашение, и че тя е дѣйствувала като послушно оржиде на Германия, отговорътъ отказва да възприеме тезата, споредъ която, отговорността за безмилостното водене на войната и за кланетата, които по жестокостъ надминаватъ всичко отбѣлявано въ историята, не може да падне върху днешнитѣ турски управници, нито

върху турския народъ. Съвѣтъ на главнитѣ съюзни и сдружени сили не се съмнява, че днешното турско правителство порицава силно политиката слѣдвана отъ прѣдшественицитѣ му, обаче, цѣлиятъ турски народъ остава отговоренъ за дѣлата на своитѣ управници, които е търпѣлъ, както и за тѣхната политика. Отговаряйки на историческитѣ аргументи изложени въ турския меморандумъ, г. Клемансо се изказва така: „Нѣма нито единъ случай въ Европа, Азия и Африка, гдѣто настаняването на турското господство въ нѣкоя страна да не е било послѣдвано отъ намаление на материалното благосъстояние и безъ упадѣкъ на културното ниво. Нѣма сжщо случай, отъ който прѣмъхването на турското владичество да не е било послѣдвано отъ нарастване на материалното благосъстояние и отъ издигане на културното ниво. Било между християнитѣ въ Европа, било между мохамеданитѣ въ Сирия, Арабия и Африка, турцитѣ сж носили само разрушения навсѣкждѣ, дѣто сж побѣждавали: никога тѣ не сж се показвали способни да развиятъ въ мира това, което сж спечелвали прѣзъ войната. Не въ тоя смисълъ сж се проявявали тѣхнитѣ способности“. Очебилюето заключение отъ тѣзи факти е слѣдното: тѣ като Турция нападнъ безъ ни най-малко основание и безъ да бжде прѣдизвикана силитѣ отъ Съглашението и тѣ като бѣ бита, върху нейнитѣ побѣдители пада тежката задача да уредятъ сждбинитѣ на разнитѣ населения, които съставляватъ разнородната турска империя. Тая задача съвѣтъ на главнитѣ съюзни и сдружени сили желае да разрѣши поне дотолкова, доколкото тя се съгласува съ желанията и жизненитѣ интереси на самитѣ населения. Ни твърдението, че намалението на Турция ще нахвърни мюсюлманското дѣло въ всички страни, нотата отговаря така: „Споредъ насъ това е едно заблуждение. За всички мохамедани Цариградъ не може да бжде източникъ на радостъ и гордостъ. По причини, които ние вече изтъкнахме, турцитѣ прѣдприеха едно дѣло, за което тѣ имаха малко способностъ и въ което вслѣдствие на това постигнаха малкъ успѣхъ.

Изборната реформа въ Франция.

Лионъ, 28 юни. (Радиотелеграма). Сенатътъ привърши въ четвъртъкъ дебатитѣ по изборната реформа. Той гласува закона въ духа на приетия отъ Камарата текстъ, но прибави нѣкои измѣнения въ подробноститѣ, поради което Камарата ще трѣбва отново да го разгледа. Измѣнението, прѣдложено отъ г. г. Стегъ и Поль Стросъ, става чл. 10 на проекта.

Харденъ за виновноститѣ и мира.

Лионъ, 28 юни. Съобщаватъ отъ Базелъ: Въ една статия озаглавена „Да или не“, Максимилианъ Харденъ, въ „Цукунфтъ“ отъ 21 юни е събралъ всички доказателства за виновността на Бетманъ Холвегъ, на императорската канцелария, на императорския антуражъ, както и на военнитѣ шефове. Явно е, пише „Харденъ“, че Бетманъ Холвегъ и неговата клика подстрекаваха виенскитѣ управници, които още не знаеха какво удовлетворение да искатъ отъ Сърбия. Сжщо тѣй е сигурно, че въ Берлинъ сж знаели още на 11 юли съдържанието на ултиматума и сж го одобрявали. За военната клика, която

подстрекаваше за война, Харденъ цитира слѣднитѣ думи, казани отъ германски офицери прѣзъ юли 1914 год. за Вилхелмъ II: „Този пътъ ще го имаме въ рѣцѣтъ си благодарение на династическата му мания и сме сигурни, че той не ще се изтрѣгне отново.“ Харденъ свършва статията си, като се изказва за подписването на мира, за да се избави Германия отъ нови лишения.

Германската делегация.

Парижъ, 27 юни. (Гръцка радиотелеграма). Германското правителство е съобщило броя на пълномощницитѣ, които ще пристигнатъ въ Версайлъ да подписатъ мира. Влакътъ, съ който ще пристигнатъ двамата германски делегати, министърътъ на външнитѣ работи Херманъ Мюлеръ и министърътъ на пѣтищата и съобщенията, е напусналъ Берлинъ въ четвъртъкъ вечерта и ще пристигне тукъ въ сжбота сутринта. Провѣрката на пълномощията ще стане сутринта, а церемонията въ Версайлъ — сжщия денъ 3 часа слѣдъ обѣдъ.

Уйлсонъ за мира.

Парижъ, 27 юни. Въ четвъртъкъ прѣдседателътъ Поанкаре даде голѣма вечеря въ Елисейския дворецъ въ честъ на г. Уйлсонъ и на пълномощницитѣ въ конференцията. Той пи наздравница и изтъкна високо справедливия духъ на прѣдседателя Уйлсонъ при подготовянето на мира. Франция не ще забрави задружнитѣ усилия на всички за постигането на справедливия миръ. Това единодушие ще е потрѣбно още дълго врѣме, каза г. Поанкаре, за другитѣ договори, които остава да се сключатъ, особено съ България и Турция. Подписанитѣ договори ще трѣбва да бждатъ приложени и нашето единодушие ще бжде необходимо за това. Много признаци идатъ да ни покажатъ, че бждещето не ще ни освободи отъ нуждата за единъ внимателенъ надзоръ.

Прѣдседателътъ Уйлсонъ отговори: „Ние свършихме съ изработването на договора за мира, но едва сме започнали плана за сътрудничество, който ще се разшири и затвърди прѣзъ идущитѣ години. Ние ще продължаваме да бждемъ сътрудници въ задачата, която обща на всички насъ, ще извлече отъ нашитѣ чувства схващането за общността на правата на хората отъ всички страни и отъ всички раси. Трѣбва да се прѣдупрѣдятъ всички народи, които биха мислили да подражаватъ на Германия, че и тѣ ще бждатъ побѣдени и подхвърлени на прѣзрѣние, ако се опитатъ да извършатъ нѣкое безчестно дѣло“.

Продоволствието на свѣта.

Парижъ, 28 юни. (Американска радиотелеграма). Съобщаватъ отъ Нью-Йоркъ: Директорътъ на продоволствието съ житни храни въ Съединенитѣ Щати г. Юлиусъ Барнесъ заяви, че прѣдседателътъ Уйлсонъ е подписалъ една прокламация относно вноса и износа на пшеница и пшенично брашно, която влиза въ сила отъ 1 юли. Споредъ нея, никаква пшеница или пшенично брашно не ще могатъ да бждатъ внасяни или изнасяни, освѣнъ въ опрѣдѣлено врѣме и по нареждания прѣдписани отъ директора на продоволствието.

== НОВА КНИГА ==

ИЗЛЪЗЕ ОТЪ ПЕЧАТЪ И СЕ ПУСТНА ВЪ ПРОДАЖБА КНИГАТА

== „Добруджа въ общия конфликтъ на интереси“ ==

политико-икономически етюдъ.

отъ ДРЪ П. ВИЧЕВЪ □ □ □ Цѣна 6 лева.

Достака се отъ редакцияния комитетъ на Добруджанската организация.

Площадъ „Черна Джамя“, №. 5 — София.

На книжари 20% отстъпка.

Дружествата да съобщатъ, по колко екземпляра ще имъ сж необходими за да имъ се изпратятъ.